

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 1

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד וגו'

«Havaiá habló a Moshé en el desierto de Sinaí»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/bamidbar/1/

1 וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד וגו'. שאו את ראש וגו' לגלגלותם וגו'. להבין ענין נשיאת ראש ומה ענין פרשה זו אל אוהל מועד.

“Havaíá habló a Moshé en el desierto de Sinaí, en la Tienda de Reunión”, etc. “Levanten la cabeza”, etc., “según sus cráneos (legulgelotam)”, etc. Para comprender el significado de “levantar la cabeza” y qué relación tiene esta sección con la Tienda de Reunión.

כי הנה כתיב נעשה אדם בצלמנו שכמו שיש ראש וגולגולת בגשמיות הגוף שהראש עיקרו המוח ועצם הגולגולת מקיפו, כן יש ברוחניות הנפש תלת מוחין שהם חב"ד [חכמה בינה ודעת] והרצון הנמשך מהם לקיום המדות וחיותן דאית רצון ואית רצון.

Pues está escrito: “Hagamos al hombre a nuestra imagen”. Así como en la dimensión física del cuerpo hay una cabeza y un cráneo —la cabeza, cuya parte principal es el cerebro, y el hueso del cráneo, que lo circunda—, también en la dimensión espiritual del alma hay tres mojin (facultades intelectuales), a saber, Jojmá (sabiduría), Biná (entendimiento) y Daat (conocimiento), y la voluntad que se extiende de ellos para sostener los atributos emocionales (midot) y su fuerza vital (jayut). Pues hay una voluntad y hay otra voluntad:

אית רצון לתתא ואית רצון לעילא שהוא נקרא רצון העליון שהוא בבחינת מקיף על המוח.

hay una voluntad abajo y hay una voluntad arriba, llamada Voluntad Suprema, que está en el nivel de un makif (aquello que circunda) por encima de la mente.

וביאר ענין זה הנה כתיב נודע בשערים בעלה ופי' בזהר (פי' וירא דק"ג) לכל חד לפום שיעורא דילי' [דיליה] כמו דמשער בלבו,

La explicación de esto es la siguiente: está escrito: “Su marido es conocido en las puertas”, y el Zóhar explica (Parshat Vayera, p. 103): “a cada uno según su medida, conforme a lo que mide en su corazón” —

דהיינו ע"י שיעמיק ויתבונן בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] שלו בגדולת א"ס ב"ה כפי עומק מחשבתו וכאשר יוכל שאת בלבו ע"י כן הוא מכיר את בוראו הכרה בלב לדבקה בו ית'.

es decir, mediante profundizar y meditar, con su Jojmá, Biná y Daat, en la grandeza del Infinito (Ein Sof), bendito sea, de acuerdo con la profundidad de su pensamiento y hasta donde pueda contener en su corazón; así reconoce a su Creador con un reconocimiento en el corazón, para apegarse a Él, bendito sea.

הגם דלית מחשבה תפיסא ביי [ביה] כלל היינו ביי [ביה] דוקא דהיינו בעצמותו ומהותו כביכול. אבל הנה זה כל האדם להתבונן במה

Aunque “ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto”, esto se refiere específicamente a “Él”, es decir, a Su esencia y Su ser, por así decirlo. Pero esto es todo el hombre: meditar en aquello que

שהוא מהוה עולמות עליונים ותחתונים עד אין מספר ומחיה את כולם ומוציאם מאין ליש ומחדשם בטובו בכל יום ובכל רגע.

Él hace existir mundos superiores e inferiores sin número, da vida a todos ellos, los hace surgir de la nada a la existencia y, con Su bondad, los renueva cada día y en cada instante.

2 וכל אחד לפי מה שהוא משער בלבו יכול הוא להרחיב דעתו ולהלהיב לכו ונפשו לקשר נפשו בה' ולדבקה

Y cada uno, según lo que mide en su corazón, puede ampliar su mente e inflamar su corazón y su alma, para vincular su alma con D'os y apegarse

בו כפי ערך עומק שכלו ותבונתו וכפי ריבוי ההתמדה והתשוקה שמעורר בלבו כל אחד לפי מה שהוא להתלהב ולהתלהט לדבקה בו ית'.

a Él, en la medida de la profundidad de su intelecto y comprensión, y según la abundancia de constancia y anhelo que despierta en su corazón —cada uno según lo que es—, para inflamarse y arder en su apego a Él, bendito sea.

והנה נודע הוא לשון נפעל כי שבחא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] הוא בעלה דמטרוניתא (ע' [עייין] בזהר שלח קס"ג ב' ובפ' תזריע מ"ב ב' ובפ' אמור צ"ו ב' ועמ"ש לעיל פ' תשא ע"פ זה יתנו כו')

Ahora bien, nodá (“es conocido”) es una forma pasiva, pues la alabanza del Santo, bendito sea, que es el esposo de la Matrona (véase el Zohar, Shelaj, 163b, Parshas Tazria, 42b, y Parshas Emor, 96b; y véase lo escrito arriba, en Parshas Ki Sisa, sobre el versículo “Esto darán”, etc.),

שנודע בשערים שהוא ית' הוא המשפיל את עצמו בהשתלשלות והתפשטות גדולתו ית' להיות נודע.

[consiste en] que Él es conocido en las puertas: que Él, bendito sea, es Quien Se rebaja mediante la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) y la expansión de Su grandeza, bendito sea, para ser conocido

ע"י כן ונתפס בקרב איש ולב עמוק לפום מה דמשער בלבו דוקא כל חד וחד לפום ערך שיעורא דיליה להמשיך ולקשר אליו ית' לדבקה בו.

por medio de ello, y es aprehendido en lo más íntimo de un hombre y en un corazón profundo, "según lo que mide en su corazón", específicamente, cada uno según su propia medida, para atraerlo y vincularse [a sí mismo] con Él, bendito sea, y apegarse a Él.

(כי נודע הוא לשון התקשרות כנודע) שבמקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כמ"ש במ"א.

(Pues nodá es una expresión de conexión, como es sabido). [Esto corresponde a] que "en el lugar donde encuentras Su grandeza, allí encuentras Su humildad", como se explica en otro lugar.

והנה הרצון הנמשך מזה לקיום המדות אהבה ויראה שאהבה הוא לדבר שהוא כרצונו וכן להיפוך השנאה הוא לדבר שנגד רצונו

Ahora bien, la voluntad que se deriva de esto para sostener los atributos emocionales de amor y temor —pues el amor es hacia aquello que está de acuerdo con la propia voluntad y, a la inversa, el odio es hacia aquello que se opone a la propia voluntad—

והוא לפ"ע [לפי ערך] ההשגה וההשכלה בגדולתו ית' דממכ"ע [דממלא כל עלמין] וסוכ"ע כי ממנו נלקח רצון זה ולכן נק' רצון התחתון שהוא למטה מן הדעת

está en proporción a la comprensión y aprehensión intelectual de Su grandeza, bendito sea: cómo llena todos los mundos (memalé kol almin) y circunda todos los mundos (sovev kol almin), pues de ella se deriva esta voluntad. Por eso se la llama voluntad inferior, que está por debajo de Daat (conocimiento).

אבל אית רצון לעילא שהוא למעלה מעלה מן הרצון הנולד מן הדעת והשכלה שנתפס ומשיג בשכלו ובינתו ענין התפשטות גדולתו של הקב"ה שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע

Pero hay una voluntad superior, muy, muy por encima de la voluntad que nace de Daat y del intelecto, mediante la cual uno capta y comprende con su intelecto y entendimiento la expansión de la grandeza del Santo, bendito sea, cómo llena todos los mundos y los circunda;

אלא נמשך מבחי' ביטול השגתו והשגת כל הנבראים לגבי מהותו ועצמותו ית' מפני רוממותו עד אין קץ דלית מחשבה תפיסא ביי' [ביה] כלל והוא למעלה מבחי' ההשגה וגדר השכלה ועיי' תתעורר הנפש לצאת מנרתיקה

sino que se deriva del nivel de la autoanulación (bitul) de su comprensión y de la comprensión de todos los seres creados ante Su ser y esencia, bendito sea, debido a Su exaltación infinita, pues “ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto”, y Él está por encima del nivel de la comprensión y de los límites del intelecto. Por medio de esto, el alma se despertará para salir de su envoltura,

והוא בחי' תשוקה וכלות הנפש ממש להשתפך אל חיק אביה הוא מהותו ועצמותו ית' דכולא קמי' [קמיה] כלא חשיבא ממש ולא שייך לומר ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע

y este es el nivel del anhelo y del desfallecimiento mismo del alma (klot hanéfesh), para derramarse en el seno de su Padre, que es Su ser y esencia, bendito sea, ante quien “todo es verdaderamente como nada”, y de quien no corresponde decir que “llena todos los mundos” y “circunda todos los mundos”;

אלא בזיו וההארה מאור א"ס ב"ה המאיר ומחיה כל עלמין והוא בחי' מלכות א"ס ב"ה כמ"ש מלך יחיד חי העולמים וכתוב מלכותך מלכות כל עולמים

sino que estas expresiones se refieren al resplandor y la iluminación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, que ilumina todos los mundos y les da vida. Este es el nivel de la Maljut (soberanía) del Infinito (Ein Sof), bendito sea, como está escrito: “Rey, Único, Vida de los mundos”, y también: “Tu reinado es un reinado sobre todos los mundos”.

אבל הוא לבדו הוא לא בגדר ממלא כל עלמין ולא בגדר סובב כל עלמין ולית מחשבה תפיסא ביי' [ביה] כלל כי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא כו'

Pero Él solo no está dentro de la categoría de “llenar todos los mundos” ni dentro de la categoría de “circundar todos los mundos”, y “ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto”. Pues “Tú eres Él antes de que el mundo fuera creado, y Tú eres Él...”, etc.,

כנ"ל ואני הוי"ה לא שניתי כתיב ותשוקה נפלאה זו ורצון זה נמשך לנשמות והאיר בהתגלות על נפשם כחג השבועות על ידי מתן תורה בעשרת הדברות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שעל כל דבור ודבור פרח נשמתן

como se mencionó antes. Y está escrito: "Yo, Havaíá, no he cambiado". Este anhelo maravilloso y esta voluntad se transmitieron a las almas y brillaron revelados en ellas en la festividad de Shavuot, mediante la entrega de la Torá en los Diez Mandamientos, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: con cada una de las expresiones, sus almas volaron fuera de ellas.

והיינו שהדבור היה ממשיך להם תשוקה זו שהדבור הוא המשכה ממהותו ועצמותו ית' לנש"י [לנשמות ישראל] [ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם ומ"ש ע"פ ואהי' [ואהיה] אצלו אמון]

Esto significa que la expresión transmitía este anhelo a ellos, pues la expresión es una transmisión desde Su ser y esencia, bendito sea, a las almas de Israel (y véase lo escrito antes, en la parashá de Yitró, en el discurso que comienza "Su apariencia y sus obras", y lo escrito sobre el versículo "Y yo estaba junto a Él como un niño criado").

וזהו אנכי ה' אלהיך דייקא המאיר ומתפשט בך ואנכי מי שאנכי פ"י שאין מכיר ומשיג בחי' אנכי

Y esto es lo que significa "Yo soy Havaíá, tu D'os": específicamente "tu D'os", que ilumina y se extiende dentro de ti. Y Anojí ("Yo") significa "Yo, quien soy Yo" (Anojí mi she'Anojí); es decir, nadie reconoce ni comprende el nivel de Anojí

אלא אנכי בעצמי והוא הוא הוי"ה אלקיך דהיינו ניצוץ אלהות השורה בך כי חלק הוי' עמו כמ"ש ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום כי

excepto Yo mismo. Y Él, Él es "Havaíá, tu D'os"; es decir, la chispa de Divinidad que mora dentro de ustedes, pues "la porción de Havaíá es Su pueblo", como está escrito: "Y ustedes, que se apegan a Havaíá, su D'os, están todos vivos hoy". Pues

הנה מהות הנשמות ועצמותן לא ירדה להתלבש בעוה"ז בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] אלא זיו והארה בעלמא ממנה בלבד הוא שמתפשט ונתפס בשכל ומדות כנ"ל שהן הן כחות הנפש

la esencia y el ser de las almas no descendieron para revestirse en este mundo, en el cuerpo y el alma animal; más bien, solo se extiende y se aprehende en el intelecto y en los atributos emocionales un mero resplandor e iluminación de ella, como se mencionó anteriormente, que son las propias facultades del alma.

אבל עיקר מהותה ועצמותה של הנשמה לפי מה שהיא במקור חוצבה מריש כל דרגין וכו' בראתיו יצרתיו אף עשיתיו הוא למעלה מעלה מגדר ההשגה הנתפס בשכל אנושי

Pero el ser y la esencia principales del alma, tal como es en la fuente de la que fue tallada, “desde la cabeza de todos los niveles”, etc. —“Lo creé, lo formé y también lo hice”—, están muy, muy por encima de los límites de la comprensión que puede aprehender el intelecto humano;

אלא שהיא דבוקה בשורשה באלהים חיים בדביקות נצחי לעולמי עד ואין לה אלא רצון אחד לאביה שבשמי' [שבשמים] בלבד לעולי [לעולם] בלי שינוי בבחי' ביטול אליו ית' לפי

más bien, está apegada en su raíz al D'os viviente con un apego eterno, para siempre, y tiene una sola voluntad: únicamente para su Padre en el Cielo, por siempre, sin cambio, en un estado de autoanulación (bitul) ante Él, bendito sea, porque

שהיא חלק אלוה ממעל ממש (וכמבואר במ"ע [במצות עשה] ע"פ יונתני בחגוי כו') והשינויים הם למטה מצד שינוי ההשגות בכחות הנפש בלבד.

es verdaderamente “una parte de D'os de lo alto” (como se explica [en el discurso] sobre “Paloma mía, en las hendiduras”, etc.); y los cambios ocurren abajo, debido únicamente a los cambios en la comprensión de las facultades del alma.

והיינו לפי שהנפש עצמה אינה מתלבשת בכחותי' [בכחותיה] אלא עומדת עליהם מלמעלה בבחי' מקיף בלבד. ובשבועות על ידי מתן תורה נתגלה הרצון העליון

Esto se debe a que el alma misma no está revestida en sus facultades, sino que permanece por encima de ellas, desde lo alto, solo en el nivel de un makif (aquello que circunda). Y en Shavuot, mediante la entrega de la Torá, se reveló la Voluntad Suprema,

שהוא למעלה מן הדעת והאיר אז שורש נשמות תוך כחות הנפש בגילוי רב ועצום (ועמ"ש במ"א ע"פ כי תצא בפ"י בקשו פני את פניך ה' אבקש כו')

que está por encima de Daat, y entonces la raíz de las almas brilló dentro de las facultades del alma con una revelación grande e intensa (véase también lo escrito en otro lugar, sobre el versículo “Cuando salgas”, en la explicación de “Busca mi rostro; tu rostro, Havaiá, buscaré”, etc.).

ולכן על כל דבור פריחה נשמתן דהיינו שנסתלק למעלה מבחי' וגדר השכלה והשגה להכלל ולבטל במציאות, ממש אליו ית' בכלות הנפש ממש.

Por eso, con cada expresión sus almas salían volando; es decir, [el alma] se retiraba hacia lo alto, más allá del nivel y los límites del intelecto y la comprensión, para quedar absorbida y anulada en su existencia, por completo, en Él, bendito sea, en un verdadero desfallecimiento del alma.

וזהו אשר הוצאתיך מארץ מצרים שכל העולמות ומדרגות שלמטה מבחי' זו נק' בשם מצרים לגבי בחינה זו

Y esto es [el significado de] “que te saqué de la tierra de Egipto”: pues todos los mundos y niveles que están por debajo de este nivel se llaman Mitzrayim (Egipto) con relación a este nivel,

כי שאר כל עניני השגות ודביקות באלהים חיים הם עדיין בבחינה וגדר מצר וגבול הנ"ל וכמ"ש במ"א
pues todas las demás formas de comprensión y apego al D'os viviente siguen estando dentro de la categoría y los límites de la estrechez (meitzar) y la limitación mencionadas antes, como se explica en otro lugar

(לקמן ע"פ וספרתם לכם ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי הענין שעד ירדן יריחו נק' יצ"מ).

(más adelante, sobre el versículo “Y contarán para ustedes”; y véase lo escrito en la explicación sobre el versículo “Estos son los viajes”, acerca del concepto de que todo lo que llega hasta el Jordán, en Jericó, se llama Éxodo de Egipto).

וזהו בטל רצונך מפני רצונו שענין עשה רצונו כרצונך הוא מצד רצון התחתון הנמשך מהשגת והשכלת לבותם כל אחד מכחות הנפש המתלבש בגוף

Y esto es [el significado de] “Anula tu voluntad ante Su voluntad”. Pues “Haz Su voluntad como si fuera la tuya” proviene de la voluntad inferior, que deriva de la comprensión y el entendimiento de sus corazones; cada uno, de las facultades del alma que está investida en el cuerpo;

והרי עדיין יש לו רצון נפרד בפני עצמו אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] על ידי העמקת הדעת והתבוננות בגדולתו ית' יתפעל ויעשה בנפשו ולבו רצונו של מקום ב"ה משא"כ ענין בטל רצונך כו'

y, por lo tanto, todavía tiene una voluntad propia y separada; sin embargo, mediante la profundización de su mente y la contemplación de Su grandeza, bendito sea, se conmoverá y hará que su alma y su corazón quieran la voluntad del Omnipresente, bendito sea. En cambio, “Anula tu voluntad”, etc.,

הוא בחי' ביטול והעברה לגמרי שלא יהיה לו רצון עצמו כלל כ"א רצון אחד לה' לבדו דהיינו שיהיה רצון עליון לבדו מאיר בו להשתפך נפשו אל חיק אביה ממש.

es el nivel de autoanulación (bitul) y apartamiento completo, de modo que no tenga en absoluto una voluntad propia, sino una sola voluntad, dirigida únicamente a D'os; es decir, que solo la Voluntad Suprema brille en él, para que su alma se derrame en el seno mismo de su Padre.

3 וזהו שאו את ראש וגו' לגולגלותם וגו' דהיינו לקשר רצון התחתון הנמשך מבחי' ראש ומוחין המלוכשים בגוף ונפש

Y esto es [el significado de] "Alcen la cabeza", etc., "por sus cráneos", etc.; es decir, vincular la voluntad inferior, que se deriva del nivel de la cabeza y de los mojin (intelecto) investidos en el cuerpo y el alma,

ולחברו ולהעלותו למעלה מעלה למקור חוצבה עיקרה ושרשה דיליה שהוא מהות הנשמה עצמה העומדת למעלה והיא בבחי' מקיף ואינה מאירה בתוך הגוף

unirla a su fuente y elevarla muy, muy alto, hasta el origen del que fue tallada, su núcleo esencial y su propia raíz, que es la esencia misma del alma, que permanece arriba; esta se encuentra en el nivel de un makif (aquello que circunda) y no brilla dentro del cuerpo.

כי עונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלהיכם ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה' וכמ"ש במ"א, והוא כמשל האדם שנכרת גופו מראשו.

Pues "sus iniquidades separan entre ustedes y su D'os", y "esa alma será extirpada de delante de Mí: Yo soy Havaíá", como se explica en otro lugar. Esto es como la analogía de una persona cuyo cuerpo es separado de su cabeza.

4 והעצה היעוצה לזה הוא כמו דרך משל אם היה נמצא ברפואות לחבר גופו אל ראשו, כך הוא הענין נשיאת ראש שהוא רצון התחתון הנולד משכל ומדות כחות הנפש להעלות למעלה לבחי' גולגלותם דווקא

El consejo indicado para esto es, a modo de ejemplo, como si se encontrara un remedio para unir el cuerpo de una persona con su cabeza. Así es el asunto de "elevar la cabeza": que la voluntad inferior, que nace del intelecto y de los atributos emocionales (midot), las fuerzas del alma, sea elevada específicamente al nivel de "sus cráneos",

דהיינו גולגולת שלהם עצמם שהוא שרש נשמתם למעלה כי שם מאיר רצה"ע [רצון העליון] כנ"ל (ועמ"ש פ' כי תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי וע"פ ויקהל משה)

es decir, su propio cráneo, que es la raíz de su alma en lo alto, pues allí brilla la Voluntad Suprema, como se mencionó antes (véase también lo escrito en Parshat Ki Tisá, al final del discurso que comienza "Su izquierda está bajo mi cabeza", y sobre el versículo "Y Moshé reunió").

וזהו ענין ספירת העומר היום יום כו' פ"י כי ימים הם בחי' המשכות והיינו המשכת רצון העליון

Y este es el asunto de la Cuenta del Ómer: "Hoy es [tal] día", etc. La explicación es que los días son un nivel de emanaciones hacia abajo; es decir, la emanación hacia abajo de la Voluntad Suprema

(עמ"ש בד"ה וספרתם הנ"ל בפ"י וענין תספרו חמשים יום וע"י ג"כ מ"ש בפ' אמור בפ"י וספרתם לכם ממחרת השבת כו')

(véase lo escrito en el discurso que comienza "Y contarán", mencionado antes, en la explicación del asunto de "Contarán cincuenta días"; y véase también lo escrito en Parshat Emor, en la explicación de "Contarán para ustedes desde el día siguiente al Shabat", etc.).

מלמעלה למטה והיינו ע"י בחי' אהל מועד כי מועד על שם ונועדתי שמה לבני ישראל.

de arriba hacia abajo. Y esto ocurre mediante el nivel de la Tienda de Reunión (Ohel Moed), pues moed recibe su nombre de "Y Me reuniré allí con los Hijos de Israel".

והנה ונועדתי ונודעתי הוא ענין אחד אותיות דדין כאותיות דדין ושניהם לשון התקשרות ודבקות הקב"ה בנש"י [בנשמות ישראל], אלא שנודעתי הוא ע"י הדעת וההשגה בגדולתו ית' כמ"ש נודע בשערים בעלה,

Ahora bien, venoadti ("Me reuniré") y venodati ("seré conocido") expresan un mismo asunto —las letras de una palabra son como las de la otra—, y ambas expresiones aluden al vínculo y la adhesión del Santo, bendito sea, con las almas de Israel. Pero venodati se refiere a aquello que se alcanza mediante Daat (conocimiento) y la comprensión de Su grandeza, bendito sea, como está escrito: "Su esposo es conocido en las puertas",

אבל ונועדתי הוא בחי' יחוד וקשר עליון מבחי' אנכי מי שאנכי לקשר נפשם להשתפך אל חיק אביה
mientras que venoadti es el nivel de una unión y un vínculo supremos, que proceden del nivel de "Yo, quien soy Yo", y ligan su alma para que se derrame en el seno de su Padre

(ועמ"ש ע"פ להקריב לי במועדו וע' בזהר פי' ויגש דר"ו ע"ב ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם ובזהר משפטים דצ"ז ע"א).

(véase también lo escrito sobre el versículo “para ofrecerme en su tiempo señalado”; y véase el Zohar, Parshat Vayigash, p. 206b, y el Ramaz allí; y el Zohar, Mishpatim, p. 97a).

אך אי אפשר להמשיך ולהאיר על נפשם בהתגלות ממש אור בחינה זו כ"א ע"י בחי' אהל ומשכן שהוא מה שכתוב אחזתיו

Sin embargo, es imposible hacer descender e iluminar el alma con la luz de este nivel en una revelación manifiesta, salvo mediante el nivel de una Tienda y un Mishkán, como está escrito: “Lo sujeté”

ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי ואל חדר הורתי בית אמי זו תורה שבכתב וחדר הורתי זו תושבע"פ [תורה שבעל פה]

“y no lo soltaría, hasta que lo traje a la casa de mi madre y a la habitación de la que me concibió”. “La casa de mi madre” es la Torá Escrita, y “la habitación de la que me concibió” es la Torá Oral.

כמו שהולד ניתן בבטן אמו כך הוא ענין רצה"ע [רצון העליון] המלוכש בדיני התורה שבע"פ [שבעל פה] איסור והיתר חייב וזכאי כו',

Así como el niño por nacer está en el vientre de su madre, así también la Voluntad Suprema está revestida en las leyes de la Torá Oral: lo prohibido y lo permitido, el culpable y el inocente, etc.

והגם שירדה תורה ונתלכשה בדברים גשמיים עכ"ז [עם כל זה] הרי מלוכש בה רצה"ע [רצון העליון] ממש ועי"ז גם האדם העוסק בה ממשיך ומאיר על נפשו אור הרצה"ע [הרצון העליון] ממש אשר לית מחת"ב [מחשבה תפיסא ביה] כלל כמ"ש במ"א (וע' בזח"ב [בזהר חלק ב'] צ"ו א').

Y aunque la Torá descendió y se revistió de asuntos físicos, no obstante, la Voluntad Suprema misma está revestida en ella; y por medio de esto, la persona que se dedica a ella también hace descender e ilumina su alma con la luz misma de la Voluntad Suprema, que “ningún pensamiento puede captar en absoluto”, como se explica en otro lugar (y véase Zohar, Part II, 96a).

אך שצריך האדם לתת עצות בנפשו שלא ישאר למטה וצריך לזה ב' בחי' בחינת כהנים ובחי' לויים.

Sin embargo, la persona debe tomar consejo en su alma para no permanecer abajo, y para ello se necesitan dos niveles: el nivel de los Kohanim y el nivel de los Levitas.

בחינת כהנים הוא מלמעלה למטה בחיי מים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך ובחיי לויים הוא בחיי שלהבת אש העולה ממטה למעלה.

El nivel de los Kohanim es de arriba hacia abajo, el nivel del agua, que desciende de un lugar alto a un lugar bajo; y el nivel de los Levitas es el de una llama de fuego, que asciende de abajo hacia arriba.

5 וביאור ענין זה הנה כתיב ובחנות המשכן יקימו אותו הלויים פ"י ובחנות המשכן כשירד בחיי המשכן ממדרגתו תהיה הקמה ע"י הלויים דהיינו כנשמת האדם למטה שירדה הארתה ונתלבשה בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] בעוה"ז.

La explicación de este asunto es la siguiente: está escrito: "Cuando el Mishkán se ponga en marcha, los levitas lo levantarán". Es decir, "cuando el Mishkán se ponga en marcha": cuando el nivel del Mishkán descienda de su rango, los levitas lo levantarán. Esto alude al alma del hombre aquí abajo, cuya luz descendió y se revistió en el cuerpo y en el alma animal en este mundo:

הנה זאת העצה לעורר על נפשו בחיי גבורות קדושות והם מתחלקים לשלש בחיי גרשון קהת ומררי גרשון הוא ענין מ"ש גרש את האמה הזאת ואת בנה שהוא מבחי גבורות (שלכן קוראין פרשה זו ברי"ה נראה השנה)

la orientación es despertar sobre su alma el nivel de las Guevurot sagradas (fuerzas de contención). Estas se dividen en tres niveles: Gershon, Kehat y Merari. Gershon alude a lo que está escrito: "Expulsa a esta sierva y a su hijo", que pertenece al nivel de las Guevurot (por eso se lee esta sección en Rosh HaShaná),

כי שמאל דוחה ומגרש את הרע מקרבו ואיזהו גבור הכובש את יצרו והוא בחיי היותר מעולה ממ"ש ביצ"מ [ביציאת מצרים] כי ברח העם לפי שהיה עדיין הרע בתוקפו כמ"ש במ"א,

pues "la izquierda rechaza" y expulsa el mal de su interior, y "¿Quién es poderoso? Quien domina su inclinación". Este es un nivel superior a lo que está escrito acerca del Éxodo de Egipto: "pues el pueblo había huido", porque el mal todavía conservaba toda su fuerza, como se explica en otro lugar.

אבל העיקר הוא לגרש את הרע מקרבו שיהיה הרע בורח ממנו וכמ"ש ורדפו מכם חמשה מאה

Pero lo principal es expulsar el mal de su interior, de modo que el mal huya de él, como está escrito: "Cinco de ustedes perseguirán a cien".

ולכן (לע"ל [לעיתיד לבוא]) כתיב כי לא בחפזון תצאו וגו' דאתכפי' סט"א [סטרא אחרא] וזהו ותאמר שרה שהיא בחי' ומדת מלכותו ית' לאברהם שהוא בחי' חסד עליון גרש האמה הזאת ואת בנה

Por eso, (en el Futuro Venidero) está escrito: "Pues no saldrán apresuradamente", etc., porque la sitra ajra (el otro lado) habrá sido sometida. Y esto es [lo que significa] "Y Sará dijo" —ella, el nivel y atributo de Su Maljut (soberanía), bendito sea— "a Avraham" —él, el nivel del Jésed supremo (bondad)—: "Expulsa a esta sierva y a su hijo,

כי לא יירש וגו', ישמעאל הוא בחי' תאוות רעות ושרשם, וכענין לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל וכמ"ש במ"א.

pues no heredará", etc. Yishmael representa el nivel de los deseos negativos y su raíz, como en la expresión "no como Avraham, de quien surgió Yishmael", según se explica en otro lugar.

6 ומררי הוא ענין המרירות בהיות ממארי דחושכנא על ימי חלדו אשר רובם ככולם בחשך ילך בכריתות הגוף מן הראש הוא בחי' לגולגלותם של נפשו שאינה מאירה בנפשו כ"א לעתים רחוקים מפני עוונותיו המבדילים.

Y Merari alude a la amargura (merirut): cuando uno se cuenta entre los "maestros del balance" respecto de los días de su vida, la mayoría de los cuales —casi todos— "transcurrieron en tinieblas", con el cuerpo separado de la cabeza, que es el nivel de "sus cráneos" de su alma; esta no ilumina su alma sino en contadas ocasiones, debido a sus transgresiones, que la separan.

או משום שעדיין לא אתכפי' סט"א [סטרא אחרא] וכו'. או משום שהלכיש נפשו בלבושים צואים מהבל ורעות רוח מדברים בטלים ומחשבות אדם ותחבולותיו בעניני עוה"ז וכסופין בטלי' דילי' [דיליה].

O porque la sitra ajra (el otro lado) aún no ha sido sometida, etc. O porque vistió su alma con vestiduras impuras de vanidad y afán de viento: palabras ociosas, los pensamientos del hombre y sus intrigas en los asuntos de este mundo, y sus propios anhelos vanos.

ובחינה זו היא ג"כ מבחי' לוי' שרש הגבורות שהמרירות הוא מיסוד אש ושע"ז הוא מתעורר כח החימות וכמ"ש במ"א, ועי"ז הוא בא לבחי' ומעלת קהת מלשון ולו יקהת עמים

Este nivel también pertenece a los levitas, la raíz de las Guevurot (fuerzas de contención), pues la amargura proviene del elemento del fuego y, por medio de ella, se despierta la fuerza del calor, como se explica en otro lugar. Así llega al nivel y a la distinción de Kehat, nombre relacionado con la expresión "y a él se congregarán los pueblos" (yikhat).

(אלא שהיו"ד נוספת להורות על הפעולה לעתיד) שהוא לשון אסיפה וקיבוץ כתרגומו ולו יתכנסון עממיה

(salvo que se agrega la yud para indicar la acción futura), expresión que significa reunirse y congregarse, como traduce el Targum: “y a él se congregarán los pueblos”.

דהיינו שמתאסף ומתקבץ אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף במקור חוצבה ברשפי אש שלהבת העולה למעלה.

Es decir, su corazón se reúne y congrega hacia Él, y “su espíritu y su alma Él los reunirá consigo”, en la fuente de la que fueron extraídos, con destellos de fuego, como una llama que asciende.

ומה שלא נאמר בפירוש לשון אסיפה כדכתיב בהתאסף ראשי עם וגוי כי שם נאמר יחד שבטי ישראל שקבוצם נקרא אסיפה

Y la razón por la que no se emplea explícitamente la expresión “reunirse” (asifá), como está escrito: “Cuando se reunieron los jefes del pueblo”, etc., es que allí dice: “juntos, las tribus de Israel”, cuya congregación se llama asifá;

אבל בהקבץ בחי' שאר עמים להתאסף למקורם נאמר יקהת מלשון קיוהא הוא ענין חריפות וחמיצות pero, cuando se congrega el nivel de los otros pueblos para reunirse con su fuente, se dice yikhat, expresión relacionada con kiyuha, que alude a lo penetrante y agrio;

כמו דרך משל העושה מטעמים מדברים חריפים וחמוצים וכו', כך הוא בענין זה דאתהפכו מרירא למיתקא ו

como, a modo de ejemplo, quien prepara manjares con ingredientes penetrantes y agrios, etc. Así ocurre en este asunto: lo amargo se transforma en dulce. Y

לכן נק' בחי' זו קהת והיא ג"כ עבודת הלויים מבחי' גבורות שמרירו הוא דאתהפכא למיתקא וחשוכא לנהורא (ועמ"ש ע"פ נשא את ראש בני גרשון כו' מענין ג' בחי' הלויים).

Por eso este nivel es llamado Kehat. También es el servicio de los levitas, que proviene del nivel de las Guevurot, cuya amargura se transforma en dulzura y la oscuridad en luz (véase también lo escrito sobre el versículo “Alza la cabeza de los hijos de Guershón”, etc., acerca de los tres niveles de los levitas).

והנה כל זה הוא עבודת הלויים להעלות נפשו לה' ממטה למעלה להיות דבוקה בשורשה באלהים חיים, אבל בחיי הכהנים הוא מלמעלה למטה, כי

Ahora bien, todo esto es el servicio de los levitas: elevar el alma hacia D'os, de abajo hacia arriba, para que se adhiera a su raíz en el D'os viviente. Pero el nivel de los Kohanim va de arriba hacia abajo. Pues

הנה כתיב ובא אהרן ובניו וגו' וכסו וגו' שהם הם המכסים ומלבישים את כלי הקדש בלבושים רבים שש וארגמן כו'

está escrito: "Aharón y sus hijos vendrán", etc., "y cubrirán", etc. Ellos son quienes cubren y visten los utensilios sagrados con numerosas vestiduras: lino fino y púrpura, etc.

שית גוונין הם שית סדרי משנה שבהם מלובש רצה"ע [רצון העליון] ית' משא"כ בבני קהת כתיב ולא יבאו לראות כבלע את הקדש.

Los seis colores son los seis órdenes de la Mishná, en los que está investida la voluntad suprema, bendito sea Él. En cambio, acerca de los hijos de Kehat está escrito: "Pero no entrarán a mirar cuando se cubra lo sagrado".

7 והענין כי אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו שעיקר תשוקתו וחפצו יהיה לה' לבדו ולדבקה בו ית' ולא להתורה בלבד וכמ"ש אחזתיו ולא ארפנו אחזתיו דוקא

La explicación es la siguiente: nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Quien dice: 'No tengo nada más que Torá', ni siquiera tiene Torá". Pues su anhelo y deseo principales deben dirigirse únicamente a D'os y a apegarse a Él, bendito sea, y no solo a la Torá; como está escrito: "Lo sujeté y no lo soltaré": "lo sujeté", precisamente,

אלא שהבאתיו אל בית אמי וגו' והוא ע"י בחיי אהרן הכהן העליון המביא רצה"ע [רצון העליון] אל בית אמי כנ"ל

sino que "lo traje a la casa de mi madre", etc. Y esto se realiza mediante el nivel de Aharón, el Kohen supremo, que introduce la Voluntad Suprema en "la casa de mi madre", como se mencionó arriba

(וע' בזהר פ' קרח דקע"ז ב' ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם וע' בזהר ויחי דרל"ב ב' פי' פסוק ולא יבואו כו' בע"א [באופן אחר])

(y véase el Zóhar, Parashat Koraj, p. 177b, y el Ramaz allí; y véase el Zóhar, Vayejí, p. 232b, que explica de otra manera el versículo “Y no entrarán”, etc.),

וכמ"ש בתורה כמה פעמים וידבר ה' אל משה ואל אהרן שדבר ה' נמשך לישראל ע"י בחי' משה ובחי' אהרן וזהו ענין עוטה אור כשלמה וכמ"ש במ"א.

y como está escrito muchas veces en la Torá: “Havaiá habló a Moshé y a Aharón”: la palabra de D'os llega a Israel mediante el nivel de Moshé y el nivel de Aharón. Y este es el sentido de “Quien se envuelve en luz como en un manto”, como se explica en otro lugar.

(וע' מענין שאו את ראש ברבות מצורע ס"פ י"ח. במדבר פרשה א' שזהו ענין וירם קרן שם ר"פ ד'. פרשה ז' דרכ"ג ב').

(Y acerca del tema de “Levanten la cabeza”, véase el Midrash Rabbá: Metzora, al final de la sección 18; Bamidbar, sección 1, donde esto se relaciona con “Y elevó un cuerno”; allí, al comienzo de la sección 4; sección 7, p. 223b;

פרשה ט' דר"ל [דרוצה לומר] ב' פרשה י' דרל"ו ג'. פנחס פכ"א דרפ"א ב'. שה"ש [שיר השירים] רבה בפסוק שררך אגן זח"ג [זהר חלק ג] פנחס רנ"ג ב'):

sección 9, p. 230b; sección 10, p. 236c; Pinjás, sección 21, p. 281b; Shir HaShirim Rabbá, sobre el versículo “Tu ombligo es una copa redonda”; Zóhar, parte III, Pinjás, 253b.)

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/bamidbar/1/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak